

EEN HELDENSTRIJD

of

DE KAPITEIN DER BOSCHGEUZEN

EERSTE DEEL

VIERDE HOOFDSTUK

Een Vlaamsche Vrouwe

Blommaert was in de huiskamer teruggekeerd. Spoedig kwam Agnes van boven.

— Pauwelken slaapt al, zei de vrouwe, hij was zoo vermoeid.

— Ziet eens, oom en moei, wat vader mij dezen middag liet bezorgen door onze dienstmaagd Kathelijne, zei Lysbeth, een boekje uit haar tassche halend.

— 't Is een deel der H. Schrifture ! sprak Blommaert verbaasd. Ja, ik weet wel dat uw vader, de nieuwe leer aankleeft, maar het is toch wel wat onvoorzichtig, om dit boekje met een simpele dienstmaagd mee te geven. 't Was of Kathelijne met ons aller doodvonnis in de tassche liep.

— O, het zat goed verborgen op haar borst.

— Men heeft die boekjes opgespeurd in de meest verborgen schuilhoeken, hernam de burger.

Agnes zag wantrouwend naar den Bijbel. En geen wonder. Het bezit van dit boek stond gelijk met een doodvonnis ! Om den Bijbel gelezen te hebben waren reeds talrijke Nederlanders op den brandstapel gestorven.

— Berg het toch goed weg ! zei Agnes. Zouden wij het maar niet vernielen ?

— Neen ! kreet Blommaert. Neen, we zullen het niet vernielen ! Niet Titelmans, maar ik ben meester in mijn huis. En 't is een goed, een deugdelijk boek, hé ! Gaf het Gillis de Meyere, onzen schoolmeester, geen kracht om juichende

in de vlammen te sterven. Heel dit boekske is één beschuldiging tegen hen, die ons verdrukken; tegen hen ook, die zich dienaren des Heeren durven noemen en Christus geboden verkrachten!

— Hebt gij dan den Bijbel gelezen, Jacob? vroeg Agnes verbaasd.

— Neen, ge weet wel, dat ik voor u geen geheimen heb, maar ik heb er veel over hooren spreken. Lees het, Agnes, ik ook wil er nader kennis mede maken. Wij mogen onderzoeken wat wij willen, niemand heeft het recht ons dat te verbieden.

Agnes zag haar man met vreemden blik aan. Jacob scheen zoo somber niet meer. Was het door den invloed van Wybo's bezoek?

Blommaert nam den Bijbel en las een kapittel voor. De huiskamer lag niet aan de straatzijde, en dat was goed, want lage spionnen, die zeven stuivers ontvingen voor het aanbrengen van ketters, leunden 's avonds het oor tegen vensterluiken en deuren, om te hooren of men niet in 't verboden boek las.

Agnes luisterde aandachtig toe.

— Die taal klinkt mij wonderbaar en toch zoo schoon, zei ze na een wijle.

— Wonderbaar! herhaalde Blommaert. Gij zijt een getrouw geloovige, gij vervult al uwe plichten die de geestelijkheid haar kudde oplegt... en het Evangelie klinkt u vreemd, Agnes! Maar ik verdiep mij liever niet in die quaesties, die ik aan de godgeleerden overlaat. Maar bij mijn ziele, zoo ik dit boekske lezen wil, wie zal het mij verbieden!

— Jacob, dat riekt naar ketterije...

— Ketterije! Ik geloof eerder, dat men in St. Walburga ketterijen verkondigt en dat de waarheid in schuren en stallen, op zolders en in kelders, in bosschen en weiden gepredikt wordt, al willen de dienaren der H. Inkwisitie die vergaderingen beletten en de deelnemers dooden! Maar nogmaals, ik verdiep mij niet in die quaesties... Ik wil vrijheid, vrijheid voor ieder om te denken en te spreken wat hij wil, en wie het niet hooren kan, hij stoppe de ooren maar dicht. Lieden met verschillende overtuiging kunnen bij elkander wonen, als de ware verdraagzaamheid er maar is.

Geruimen tijd werd nog over dit onderwerp voortgesproken. En toen Blommaert wat later eenige brieven schreef, aan kooplieden wien hij zijn laatste tapijten leveren wilde — want de weverij was gesloten om den onrustigen tijd — nam Agnes zelf het verboden boekske op en verdiepte zich in de lezing van verscheidene hoofdstukken.

Toen het op den stadhuisstoren tien uur klingelde en eenige stonden later de avondklok luidde, ten teeken dat binnen de stede alle vuren gedoofd moesten worden, begaf het gezin zich ter ruste, nadat Lysbeth nog stellig beloofd had het verboden boekske in haar beddekussen te verbergen.

Het meisje ontkleedde zich niet onmiddellijk toen ze op haar ruime slaapkamer gekomen was, doch stond een wijle peinzend voor het raam, dat op den hof uitzag.

— Antoon zal wel teleurgesteld geweest zijn, mompelde ze, maar door dat onverwacht bezoek van burger Wybo kon ik geen oogenblik veilig in den hof blijven en bovendien het poortje was gesloten. 't Is toch te onvoorzichtig om Antoon in den hof te ontvangen... 't Is waar, onze omgang is eerbaar en rein... Antoon is een hupsche, hoofsche jongen, op wiens gedrag niets te zeggen valt... en toch moet onze verkeer nog eenigen tijd geheim blijven. Eer ik Antoon toesta aan vader mijn hand te vragen, moet ik van hem kunnen zeggen, dat hij een medebroeder is der hervormden... Anders zal vader zijn toestemming niet geven! En Antoon zal overtuigd worden van de voortreffelijkheid der nieuwe leer; hij luistert naar mij en zoo hij mijn boekske wil lezen, zal er een gansche ommekeer bij hem komen... Ha! het weerlicht... Zou er onweêr komen of is het alleen de zoelte na den heeten dag?... Wacht, ik moet mijn boekske nog verbergen... eigenlijk een overbodige voorzorg, want moeie is te bevreesd... Wie zou de geheimen van mijn slaapkamer doorgronden?

Lysbeth stopte het boekje onder het beddekussen en ontkleedde zich dan bij het licht der kaars, welke het groote vertrek maar spaarzaam verlichtte.

Even nog staarde ze naar buiten. Juist flitste 't hemelvuur langs 't donker zwerk en bij 't schijnsel meende Lysbeth de gedaante van een man op den hofmuur bespeurd te hebben.

Ze ontstelde fel... Was het Antoon die haar nog ver-

beidde? Was hij het, die zoo trouw de wacht hield, hopende zijn geliefde nog eens te zien, voor de nacht viel? Gaarne had Lysbeth hem een teeken gedaan en reeds strekte ze haar hand uit naar de kaars, om zich met het licht voor 't venster te plaatsen, zoodat hij haar zien kon, maar plots schrok ze van die beweging, verwekt door haar harte.

— Bijna had ik oneerbaar gehandeld! mompelde ze hui-verend. Zôo mag Antoon mij niet zien... Zou hij, de brave, kuische jongen, zelf niet geschokt worden door mijn gedrag? Ik zal hem morgen vertellen dat ik hem gezien heb, maar onmogelijk komen kon... Goeden nacht, Antoon... en zij wierp een kushand in de richting van het raam, behoefte hebbende den jonkman, dien ze met den gloed van hare ach-tien jaren zoo vurig beminde, toch nog op deze wijze te groeten.

De maagd legde zich te bed, maar de slaap kwam niet spoedig, want haar gedachten waren bij hem, aan wien ze haar warm harte geschonken had.

De slaapkamer van het echtpaar Blommaert grensde aan de markt en ook de burger stond voor het venster, waardoor hij den vagen vorm van het stadhuis zien kon, soms even duidelijker wordende door den weerschijn van het hemel-licht.

Blommaert dacht aan zijn vriend Pieter Backereel, die, beticht van ketterij, eenige dagen geleden op last van Titel-mans door den hoogbaljuw der stad, Joos van Corteville, gevangen was genomen en nu in den kerker een gruwelijk lot verbeidde.

— Zou het zwaar weêr worden? vroeg Agnes eenigszins verschrikt.

— Neen. neen... 't is de zoelte maar, vrouwtje.

— Waarom ontkleedt ge u niet, Jacob? Laten wij gaan slapen!

— Slapen? Neen, Agnes, ik slaap dezen nacht niet... Vriend Backereel zal ook niet slapen.

— Jacob, gij hebt een afspraak met Wybo.

— Agnes, gij zijt een Vlaamsche vrouw... gij zijt moeder, zooals Backereels gade... in uw boezem klopt een warm harte... en nu zult ge kalm naar mij luisteren, nietwaar?

— Wat bedoelt ge met die raadselachtige woorden? Ver-tel mij alles, Jacob!

— Agnes, men zal Backereel ter dood brengen, als zijn vrienden het niet verhinderen. Wellicht kunnen wij hem redden... hem terugschenken aan zijn gade en aan zijn negen kinderen, die nu om den echtgenoot en den vader treuren.

— O, Jacob, ik gevoel zoo'n deernis met hen... Dezen noen zag ik de moeder met haar jongskens en meiskens nog... Zeker gingen ze naar den hoogbaljuw genade smeeken...

— Den hoogbaljuw, een slaaf van Titelmans, genade smeeken! herhaalde Blommaert schamper.

— De tranen sprongen mij in de oogen, toen ik hen zag... De moeder droeg haar zuigeling op den arm... twee deern-kens hielden haar bij het kleed... de andere kinderkens gin-gen hand aan hand... Toen heb ik geweend... Backereel minde de zijnen zoo... altijd waren ze samen... hoe dikwijls stoeide hij met zijn kleinen in de Scheldemeerschen! Jacob, gij en Pieter's andere vrienden, gij allen moet uw invloed gebruiken om hem te bevrijden.

— Als wij voor hem genade vragen, zal het antwoord van Titelmans ook onze gevangenneming zijn. En toch moet Pieter terugkeeren bij zijn geliefden... Agnes, zoo ik daar in het stadhuis geboeid neerlag... zoudt gij niet de hulp af-smeeken van mijn vrienden, zoudt gij hen niet vervloeken, als ze werkeloos bleven en mij naar 't schavot lieten voe-ren! Agnes, gij zijt ook moeder... en ge voelt deernisse met de vrouw en de kinderkens, die om hun echtgenoot en vader roepen... Agnes, gij zult mij niet weerhouden, als ik met Wybo heden nacht naar het woud van Eenname ga, om er helpers te verzamelen, die met ons den braven vriend aan Titelmans' klauwen, aan de galge of den brandstapel ont-rukken zullen! Nietwaar, lieve Agnes, gij zoudt de laatste zijn om mij tot een lafheid te bewegen, want gij denkt aan de moeder, aan de jongskens en deernkens...

Agnes verbleekte en de hand, die nu op Blommaerts arm leunde, beefde... Door een tranenfloers zag ze haar fieren echtgenoot, wiens blik vragend op haar rustte... Het tooneel van den noen — de vrouwe met haar kroost — kwam haar voor den geest... En Agnes hield zich kloek en ofschoon haar stemme trilde, sprak ze zonder snikken:

— Nooit mag een ware Vlaamsche vrouwe... haar man weerhouden een goede daad te verrichten! nooit kan een echte moeder zich verzetten tegen de redding van een vader...

Ga Jacob, ga... en dat God u behoeft en zegene!

Ontroerd sloot Blommaert zijn gade in de armen en weer rustte het fijne hoofdje tegen de kloeke mannenborst.

— Neen, geliefde Agnes, neen, ik vergiste mij niet, toen ik op uw hulpe rekende, zei de burger, haar innig kussende.

— Maar Jacob, gij zult voorzichtig zijn, nietwaar? Voorzichtigheid sluit moed niet uit.

— Voorzichtig zal ik wezen, Agnes, terwille van u en Pauwelken, terwille van Backereel en de zijnen... Bovendien, Wybo is bij mij... gij kent hem... Voor den ochtend ben ik terug, Agnes, want hedennacht zullen wij alleen maatregelen nemen.

— Wanneer vertrekt ge, Jacob?

— Onmiddellijk.

— Kus eerst ons Pauwelken nog eens! En Agnes schoof een gordijn terzijde, waardoor dit vertrek van een kleiner gescheiden was. In zijn sierlijk beddekoetske lag het knaapje vast in slaap. Een traan viel over zijn wang, glinsterde even als een parel... en die traan was een parel, want hij werd geschreid door een moeder, die ten volle begreep wat zij waagde, toen ze tot haar man zoo fier sprak: ga!

Blommaert zei niets, maar drukte een innigen kus op 't gelaat van 't sluimerend jongske, dat zich even verroerde, maar onbewust van hetgeen om hem gebeurde, voortsliep.

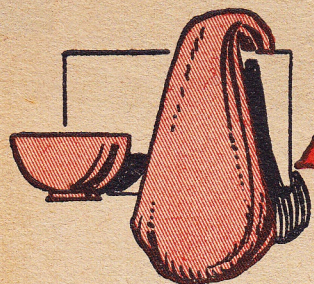
't Afscheid der echtgenooten was kort, maar teeder, en Agnes hield zich kloek zooals het een Vlaamsche vrouwe paste. Doch toen ze de achterdeur hoorde sluiten, viel ze geknield voor een Christusbeeld neer en de gevouwen handen omhoog heffend, bad ze snikkend:

— Neen, Heere, neen, weerhouden mag ik hem niet, en toch heeft mijn harte... Tot de morgen gloort, wil ik onder tranen en geweën Uw bijstand afsmeeken...

EEN

HELDEN

STRIJD

*of de kapitein
der boschgeuzen*

door A. HANS

EEN

HELDENSTRIJD

OF

De Kapitein der Boschgeuzen

door

A. HANS

EVANGELISATIE DRUKKERIJ

Groendreef, 67, Brussel

—
1926